

végén készült interjú: Bokor Péter: *Végjáték a Duna mentén*. RTV–Minerva–Kossuth, Bp., 1982, 182–201. o.

13. Elkészítettek és Margaréta II.-művelet fedőnévvel láttak el egy sürgős tervet is Magyarország teljes megszállására abban az esetben, ha Horthy nem lenne hajlandó együttműködni. A március 12-i parancsot Hitler mint a Wehrmacht főparancsnoka adta ki. A parancs hivatalos elnevezése: OKW/Wehrmacht Ops. Staff Op. No. 77683/44. A dokumentumot a védelem terjesztette be a Veessenmayer-perben, s mint „167. sz. Veessenmayer-dokumentum” szerepel a „Document Book V, a, Veessenmayer”-ben.

14. C. A. Macartney, 2:228. o.

15. Noha az ausztriai helység hivatalos neve Klesheim, a szövegben végig Klesheimként említjük, hogy alkalmazkodjunk a legtöbb ide vonatkozó szöveg írásmódjához. A meghívás sürgőssége és jellege Ribbentrop Jagowhoz intézett március 15-i táviratában tükröződik. Ebben a külügyminiszter követeli, hogy Horthyt még aznap tájékoztassák, a választ legkésőbb másnap déli 1 óráig sürgönyözzék meg. Jagow aznap este a *Petőfi* c. opera szünetében kért kihallgatást a kormányzótól, aki a nemzeti ünnep alkalmából látogatott el az Operába. Ribbentrop táviratának szövegét lásd *A Wilhelmstrasse és Magyarország. Német diplomáciai iratok Magyarországról, 1933–1944*. Összeállította és szerk.: Ránki György, Pamlényi Ervin, Tilkovszky Loránt, Juhász Gyula. Kossuth, Bp., 1968, 781–782. o. Lásd továbbá C. A. Macartney, 2:232. o.

16. Szombathelyi azzal érvelt, hogy a Führerrel történő személyes találkozóra Horthy meg tudná Hitlert győzni arról, hogy engedje meg a „halott hadsereg” – a magyar haderők keleti frontjának maradéka – visszatérését, és megnyugtathatná, hogy Magyarország el van szánva a Kárpátok védelmére. Ghyczy egyetértett, hozzátéve, hogy a Führerrel való találkozás elutasítása Horthy magatartását kedvezőtlen színben tüntetné fel Antonescu és Tiso, a román és szlovák vezető álláspontjához képest. C. A. Macartney, 2:233. o.

17. Március 12-i parancsában világosan leszögezte: „Elhatároztam, hogy eltávolítom a Kállay-féle áruló klikket. Német csapatok lépnek Magyarország területére, és átmenetileg megszállják az országot.” A tárgyalásokról szóló beszámolóhoz vö. C. A. Macartney, 2:233–241. o.; Nicholas (Miklós) Horthy: *Memoirs*. Robert Speller, New York, 1957, 212–217. o.; Kállay, *i. m.*, 412–422. o.; Paul Schmidt: *Statist auf diplomatischer Bühne, 1923–1945*. Athenaeum, Bonn, 1950, 551–552., 576–577. o.; Magyar kiadása (rövidített): *Hitler tolmácsa voltam*. Bp., 1971. Lásd továbbá Szombathelyi beszámolóját az ülésről: *Magyarország és a második világháború*, 448–455. o. A hivatalos beszámolót lásd a március 19-i koronatanácsi ülés jegyzőkönyvében: *Horthy Miklós titkos iratai*, 419–431. o.

18. Kállay, *i. m.*, 181. o.

19. *Horthy Miklós titkos iratai, i. m.*, 430–431. o.

20. *NA*, T–120. 688. tekercs, 311 975–976. felv.

21. Horthy, *Memoirs, i. m.*, 215. o.

22. Az értekezlet kedvező kimenetelében bízva a németek előkészítettek egy közleménytervezetet, amely azonban nem került aláírásra. Szövegét illetően lásd *A Wilhelmstrasse és Magyarország, i. m.*, 782–783. o.

23. A koronatanács ülésének jegyzőkönyvét lásd *Horthy Miklós titkos iratai, i. m.*, 419–431. o.

24. C. A. Macartney kimutatta, hogy Hitlerrel való találkozásról maga Horthy is négy különböző változatot készített: 1. a koronatanácsi ülésen hivatalosan feljegyzett változatot; 2. a Kállaynak elmondott változatot, amely a *Hungarian Premier*ben jelent